

WAT FORWART BETEKENT VOOR PREVENTIE VAN JEUGD- CRIMINALITEIT

MAART 2024

FORW[→]RT

WAT FORWARD BETEKENT VOOR PREVENTIE VAN JEUGDCRIMINALITEIT

Astrid Huijgen en Inge Bongers, Tranzo, Tilburg University
Maart 2024

Ambities

Een van de ambities van ForwArt was om door het ontwikkelen van een divers cultureel ecosysteem in Tilburg Noord, de kwetsbaarheid van jongeren voor criminele invloeden te verminderen. Twee specifieke doelen die in dit verband genoemd zijn in de projectaanvraag¹ zijn: 1) talenten uit de marge van de samenleving ontdekken, betrekken, ontwikkelen, ondersteunen en zichtbaar maken, waaronder NEET-jongeren², drugsverslaafden, ex-gedetineerden en jongeren die betrokken zijn bij criminele activiteiten en 2) voorkomen dat zware criminaliteit zich wortelt en het terugdringen van ondermijning in Tilburg Noord. Zogenaemde 'risicojeugd' in de leeftijd van 8 tot 25 jaar is in de aanvraag nadrukkelijk als doelgroep genoemd. ForwArt zou zich op deze groep richten met artistieke projecten die aandacht besteden aan identiteitsontwikkeling en de ruimte geven aan positieve rolmodellen. Een van de aanleidingen om Corpo Máquina te betrekken in ForwArt was het project Portraits uit 2018 waarin met vijf ex-delinquente jonge mannen en vijf afstuderende danseressen een voorstelling gemaakt is. Dit project had een emanciperend effect voor zowel ex-gedetineerden als danseressen.

Uit onderzoek dat gedurende de eerste fase van ForwArt plaatsvond, is gebleken dat slechts een aantal projectpartners het terugdringen van criminaliteit en ondermijning als expliciet doel van ForwArt noemt³. Anderen stellen zelfs dat ForwArt zich niet richt op preventie of bestrijden van (jeugd)criminaliteit.

'Daar is dit project ook niet voor bedoeld, maar het [criminaliteit] is er wel.'

Voor sommigen verhoudt de focus op verminderen van (jeugd)criminaliteit zich niet goed tot de positieve insteek van ForwArt, namelijk talenten aanboren en kansen proberen te verzilveren. Ook valt er scepsis te bespeuren: kunst en cultuur zou niet de groep bereiken die kwetsbaar is om in de criminaliteit terecht te komen, laat staan al in aanraking is (geweest) met politie en justitie.

Pathway of change

Desalniettemin is de pathway of change die ForwArt beoogt, duidelijk en legitiem. Door de aandacht te vestigen op het versterken van potenties van jeugd door kunst en cultuur wil ForwArt laten zien dat in Tilburg Noord mogelijkheden zijn en ruimte is om je te uiten en te ontwikkelen. Uiteindelijk zou dit kunnen bijdragen aan alternatieven voor een crimineel pad. Betere ontplooiingskansen en ontwikkelmogelijkheden, maar ook dat jongeren zich gehoord en gezien voelen en het werken aan het verkleinen van de kloof

1 AF 2019, p.27

2 NEET staat voor: Not in Education, Employment, or Training. Dit zijn jongeren die niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen.

3 Huijgen en Bongers, 2022: 14

tussen jongeren en de (publieke) organisaties die er voor hen zijn, zouden jongeren kunnen stimuleren om weerstand te bieden aan criminele verleidingen.

Kooijmans [2016] heeft laten zien dat we ons dubbelzinnig tot talent gericht werken dienen te verhouden [Sieckelinck, 2017]. Artistieke en sportieve projecten met jongeren die zich richten op talentontwikkeling zijn veelbelovend als preventiestrategieën. Enerzijds, zo concludeert Sieckelinck [2017] op basis van het proefschrift van Kooijmans [2016], mogen we enthousiast zijn over projecten die eerder dan op correctie van gedrag focussen op het beroeren van emoties, relaties en aspiraties via sport en expressie. Tegelijkertijd is deze werkvorm in de huidige vorm niet geschikt om reeds criminele jongeren van de straat weg te lokken. Dit is ook zo ervaren in ForwArt.

'Ik geloof best dat er iemand iets van zichzelf heeft ontdekt en dan mogelijkerwijs niet in de criminaliteit beland. Maar die ambitie is vrij groot en ook wel lastig.'

Ook valt te beredeneren dat positieve aandacht voor Tilburg Noord, door ruimte te creëren voor culturele, artistieke of creatieve activiteiten, bijdraagt aan positieve beeldvorming en recht doet aan het feit dat veel jongeren zeggen trots te zijn op hun wijk en genoeg te hebben van stigmatiserende berichtgeving in de media. Want regelmatig, als het in gesprekken met jongeren in de wijk over ondermijning en criminaliteit in Tilburg Noord gaat, relativeren zij de problemen met criminaliteit. Het zou om een kleine groep gaan; met veel jongeren in Tilburg Noord gaat het goed. Ook ForwArt project partners zijn zich daar meer bewust van geworden.

'Je hoort altijd wel de negatieve geluiden omdat die uit de cijfers komen, maar de ander kant was altijd onderbelicht.'

'Wat mij opgevallen is, is ook dat alle jongeren die ik gesproken heb, iedereen is even trots op Tilburg Noord. We spreken maar een bepaald onderdeel maar je mag niet zeggen: we zitten hier met z'n allen in een probleemwijk, dat is helemaal niet waar.'

ForwArt projectpartners benadrukken ook dat het misschien 'niet allemaal direct iets oplevert' en je er 'de ondermijning niet mee weghaalt', maar dat de aanwezigheid van ForwArt er wél voor heeft gezorgd dat een dialoog begint te ontstaan. Want ondermijning tegengaan, begint met contact leggen en het ontwikkelen van vertrouwen.

'Ik vind dat je daar wel aan gewerkt hebt, maar dat is moeilijk om dat aan te tonen. [...] Als je zegt: zijn er nu kinderen die niet meer in de criminaliteit belanden, zo moet je die vraag naar mijn mening niet stellen. Maar je zou wel kunnen zeggen: je bent preventief bezig. [...] Ik ben ervan overtuigd, dat we toch kleine stapjes doen om dichterbij criminele circuits te komen. En eventueel mensen, hoe beginnend dan ook, te laten zien wat anderen doen, dat het leuk kan zijn. [...] Dus het is eigenlijk geen ondermijning, repressie en cijfers, maar iets heel anders.'

Ook Tops [2021] betoogt dat ondermijning een sociaal vraagstuk is dat vraagt om langdurige inzet vanuit het sociaal domein - zoals jongerenwerk. Maar hij stelt ook dat preventie hand in hand moet gaan met repressie.

Om ervoor te zorgen dat het 'alternatieve repertoire' van snel geld en status verwerven minder of niet meer loont, kom je er niet met alleen contact maken. Van een samenhangende aanpak tegen ondermijning zoals Tops die voorstaat, is binnen ForwArt geen sprake. Wel zijn in Tilburg Noord projecten ontwikkeld die mogelijk een bijdrage leveren aan het bestrijden van ondermijnende criminaliteit, zoals het programma Integrale gezinsaanpak⁴ (2020-2022) en sinds 2023 het project Wijkrechtspraak⁵.

'Bereik van de doelgroep'

Wat feitelijk valt te constateren is dat de activiteiten van ForwArt zich nauwelijks (expliciet) hebben gericht op de jeugd (met risico op) betrokken(heid) bij criminele activiteiten.

Een van de culturele partners heeft wel de antenne voor het betrekken van deze groep gehouden, door voortdurend oog te hebben voor het creëren van kansen. Een positieve ervaring daarin is de samenwerking met een jongen die uit hechtenis een jaar bij Corpo Máquina is gebleven, gesterkt om daarna zijn pad uit de criminaliteit te vervolgen. In de beginperiode van ForwArt is door hen ook actief geprobeerd jongeren die in aanraking zijn gekomen met criminaliteit te betrekken, door aansluiting te zoeken bij Halt trajecten en andere preventieve programma's. Bij de betrokken instanties is weinig openheid ontmoet om hieraan invulling te geven. De pogingen zijn na anderhalf jaar gestaakt.

ForwArt richt zich op alle jongeren die willen meedoen, iets nieuws willen ontdekken, iets willen uitproberen of willen bijdragen. Tegelijkertijd is niet altijd bekend of en welke jongeren eventueel wél tot de risicogroep behoren. Een aantal andere partners heeft aangegeven dat zij deze groep niet bereikt hebben. De insteek van de activiteiten was erop gericht iets te creëren, ergens aan mee te doen, creativiteit te uiten en talenten zichtbaar te maken. En niet om jongeren te behoeden voor, of weg te halen van het criminele pad.

'Dat is wel een hele grote zevenmijlslaars, dat is onrealistisch om op dit moment zo aan elkaar te verbinden. Als je dat in ForwArt wil doen dan had je echt ook een andere insteek moeten hebben vind ik. Dan had je veel specifiekere die doelgroep moeten definiëren en alleen voor die doelgroep moeten kiezen en niet ook voor iedereen. Ik snap wel dat het een het ander aansteekt. Ik wil niet zeggen dat het niet iets in beweging heeft gezet, maar ik denk dat dat iets is van 10 jaar voordat je dat kan zien. Misschien zelfs langer, maar ik denk niet dat dat zo concreet gezegd mag worden.'

'Dus als je het hebt over hebben wij daarmee criminaliteit aan banden kunnen leggen, zeker niet. Ik zie het meer als talentontwikkeling, of meer aanbod creëren in de buurt. [...] Er zijn echt wel dingen gebeurd, maar die zijn dan meer over dingen durven, over eenzaamheid, over persoonlijke groei. Het is niet dat ik denk, als [naam] hier niet was geweest dan was ze nu in de criminaliteit beland.'

Educatief Programma Jongeren (EPJO)

Eén activiteit die heeft plaats gevonden in de context van ForwArt heeft wél direct betrekking op het thema criminaliteitspreventie: EPJO. EPJO staat voor Educatief Programma Jongeren en is een interactief lesprogramma voor misdadpreventie dat is ontwikkeld voor leerlingen in groepen 8 van de basisschool en het voortgezet onderwijs. In Tilburg Noord zijn in dit kader zeven basisscholen⁶ - in totaal ruim 250 leerlingen - bezocht door twee jeugdagenten samen met een ex-gedetineerde. De politie maakt op deze manier

4 <https://ccv-secondant.nl/platform/article/geen-pottenkijkers-wij-regelen-het-zelf-wel> (laatst geraadpleegd 27 maart 2024)

5 <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Zeeland-West-Brabant/Regels-en-procedures/Paginas/wijkrechtspraak-zeeland-west-brabant.aspx> (laatst geraadpleegd 27 maart 2024)

6 BS De Regenboog, BS De Luchtenbergh, BS Vlashof, BS Stelaertshoeve, BS d'n Hazennest, OBS De Sleutel en SBO Noorderlicht.

contact met de scholen, de docenten en de kinderen. De ex-gedetineerde laat een grote indruk achter bij de kinderen. Het doel is om bewustzijn te creëren en begrip bij te brengen over waarden, normen en fatsoen, die de basis vormen voor het nemen van verantwoorde beslissingen. Door op jonge leeftijd kinderen inzicht te bieden in de oorzaken en gevolgen van hun handelen hebben de lessen een preventief karakter. Ook is het streven dat de kinderen een ander, positiever, beeld hebben van de politie. De politie wil ook in contact staan met de jeugd, ook als daar [nog] geen vervelende aanleiding voor is. Met deze lessen willen ze daaraan bijdragen. Onderzoek naar het effect van deze lessen op kinderen op de langere termijn is niet voorhanden.

Artistieke projecten

Binnen ForwArt is een aantal pogingen geweest om het thema criminaliteit of geweld, tot onderwerp te maken van een artistiek project.

Een jonge theatermaker, zelf opgegroeid in Tilburg Noord, heeft een tijdje geprobeerd om een vorm te vinden om iets te maken met jonge mensen uit Tilburg Noord rondom geweld. Uitgangspunt voor hem daarbij was om te onderzoeken of je iets kan doen met de energie die gepaard gaat met geweld en criminaliteit. Hij heeft dit besproken met een groep jongeren. Ook is hij in de wijk verschillende andere gesprekken aangegaan met een ex-gedetineerde, een aantal rappers en iemand die een film wilde maken. Het is gebleven bij een aantal contacten en gesprekken, omdat het moeilijk bleek om samen iets te doen. Tegelijkertijd vindt hij: als je iets gaat doen met mensen uit Noord, gaat het erom jongeren zelf centraal te stellen in plaats van dat je ze vraag mee te denken in plannen van anderen. Deze onderzoekende pogingen hebben er desondanks niet toe geleid dat uiteindelijk ook iets gemaakt is met jongeren rondom criminaliteit en geweld.

In een ander traject is onderzocht op welke manier het [levens]verhaal van een jonge urban artiest, die zelf een bewogen jeugd kende, zou kunnen leiden tot een performance bestaande uit verschillende componenten. Het Zuidelijk Toneel heeft hierin gefaciliteerd en hem in contact gebracht met een creatief producent en regisseur/coach die hem hierin begeleid heeft. Dit traject heeft geleid tot vraagtekens bij [systeem] partners, die niet allemaal hetzelfde beeld hebben gedeeld over met wie in te zee gaan en hoe dat zou verlopen. Tegelijkertijd heeft het artistiek ook niet geleid tot het gewenste resultaat, waardoor het bij een geschreven synopsis is gebleven.

'Voor [naam] heeft dat niet uitgedraaid op de manier die hij gehoopt had'.

Voor de start van ForwArt in 2019 werkte Corpo Máquina samen met een groep jongeren uit Tilburg Noord aan een project RUN. Een beoogd vervolg hierop is wegens de uitbraak van de coronapandemie [maart 2020] stil komen te liggen. Op het moment dat weer gesprekken mogelijk waren over hoe nu verder, bleken een aantal van hen in een moeilijk pakket te zitten en in aanraking te zijn gekomen met criminaliteit. Met de andere jongens is een aantal gesprekken gevoerd gericht op het vinden en creëren van perspectief voor de jongens. Deze gesprekken zijn waardevol geweest, ze hebben echter niet geleid tot een [nieuw] artistiek project.

Jeugdcriminaliteit voorkomen⁷

Om jongeren te betrekken bij de samenleving en jeugdcriminaliteit te voorkomen, zijn autonomie, verbondenheid en competentie cruciale factoren. Jongeren hebben doelen nodig in hun leven, zoals naar school gaan, een studie volgen of werken, om een gevoel van richting en betrokkenheid te ervaren. Daarnaast is het essentieel dat ze zich gewaardeerd en gehoord voelen, zodat ze het gevoel hebben erbij te horen. Een veilige omgeving speelt een vitale rol in het welzijn van jongeren en beschermt hen tegen negatieve invloeden die hen kwetsbaar kunnen maken voor jeugdcriminaliteit. Het creëren van een omgeving waarin jongeren autonomie kunnen ontwikkelen, zich verbonden voelen met anderen en competentie kunnen opbouwen, draagt bij aan het voorkomen van jeugdcriminaliteit en bevordert hun positieve participatie in de samenleving.

In bovenstaande omschrijving is te herkennen waar ForwArt zich ook op richt. ForwArt draagt bij aan autonomie, verbondenheid en het ontwikkelen van vaardigheden en competenties⁸. Dit zijn ook factoren die helpen jeugdcriminaliteit te voorkomen. Uit onderzoek zijn risico- en beschermende factoren bekend die een rol spelen bij het betrokken raken of afglijden in criminaliteit⁹. Zo is verbondenheid met anderen in de samenleving, zoals met ouders en jongerenwerkers, essentieel om te voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit¹⁰.

Cijfers Tilburg Noord

Deze paragraaf geeft een indruk van de ontwikkeling van de criminaliteitscijfers in Tilburg Noord gedurende de ForwArt projectperiode zien. De ontwikkeling van de criminaliteitscijfers is echter op dit moment niet direct te relateren aan (activiteiten van) ForwArt. De causaliteit is niet aan te tonen.

Om een beeld te schetsen van hoe zich objectieve (aantal misdrijven) en subjectieve criminaliteit (veiligheidsbeleving) heeft ontwikkeld gedurende de projectperiode van ForwArt, volgt hieronder een beknopt overzicht.

Aantal misdrijven

Gegevens van de politie¹¹ laten de ontwikkeling zien van het aantal misdrijven per wijk. In de drie wijken in Tilburg Noord liggen deze cijfers lager dan gemiddeld in Tilburg¹². In de wijk Stokhasselt is na een toename vanaf 2018, het aantal misdrijven in 2022 gedaald ten opzichte van 2021. Gemiddeld in Tilburg en in de andere wijken in Tilburg Noord is een toename zichtbaar.

In de wijken Stokhasselt en Heikant schommelt het aantal jongeren dat verdacht wordt van een delict vanaf 2019 tot en met 2021 tussen de twee en drie procent. Landelijk ligt dit rond de een procent¹³.

7 <https://www.ncj.nl/inspiratie/jeugdcriminaliteit-beter-voorkomen-dan-genezen-2/>

8 Zie Kennisbank ForwArt

9 De Boer, Ferweda en Kuppens (2022), Do or don't, WODC/ Bureau Beke. Zie voor een overzicht bijlage 1

10 <https://www.ncj.nl/inspiratie/verbondenheid-om-criminaliteit-te-voorkomen/> (laatst geraadpleegd 13 februari 2024)

11 <https://tilburg.incijfers.nl/dashboard/buurt--en-wijkdata-9> (laatst geraadpleegd 13 februari 2024)

12 Zie bijlage 2 voor grafieken

13 <https://zichtopwijken.nl/dashboard/NL00/25> (laatst geraadpleegd 5 april 2024)

Uit recent onderzoek¹⁴ is gebleken dat in 2022 meer jongeren voor het eerst verdacht worden van een misdrijf. De toename betreft vooral het aantal winkeldiefstallen. Ernstige delicten zoals mishandeling en openbare geweldpleging lijken de laatste jaren stabiel te blijven.¹⁵ Of dit ook geldt voor jongeren in Tilburg Noord is onbekend, cijfers op buurtniveau zijn niet beschikbaar.

Subjectieve veiligheid

De leefbaarheidsmonitor¹⁶ laat de ontwikkeling zien van de door bewoners ervaren leefbaarheid en veiligheid.

Onderstaande tabel laat ontwikkelingen op drie aspecten van de ervaren veiligheidsbeleving zien. De door inwoners van Tilburg ervaren veiligheid, zowel overdag als 's avonds, is in 2023 afgenomen ten opzichte van 2021 en 2019. Deze ontwikkeling is ook zichtbaar in Tilburg Noord met uitzondering van de wijk Quirijnstok. Inwoners van de wijken Stokhasselt en Heikant voelen zich significant onveilig dan inwoners van de wijk Quirijnstok en dan gemiddeld in Tilburg. Overlast ervaren door criminaliteit wordt in 2023 in Tilburg minder goed beoordeeld dan de jaren ervoor. In Stokhasselt ervaren inwoners meer criminaliteit én een sterkere daling dan in andere wijken van Tilburg Noord.

Jaar	Veiligheid overdag ¹⁷			Veiligheid 's avonds			Overlast van criminaliteit ¹⁸		
	2019	2021	2023	2019	2021	2023	2019	2021	2023
Tilburg	8	8	7,7	6,8	6,7	6,4	6,8	6,7	6,3
Stokhasselt	7,1	7,3	6,8 -	5,8	5,8	5,1 -	6,2	6,3	5,3 -
Heikant	7,6	7,7	7,3 -	6,3	6,2	5,8 -	6,4	6,5	6,1 -
Quirijnstok	8,2	8,2	8,1	7	6,9	6,9	7,0	7,1	6,8

De vraag of inwoners bang zijn om slachtoffer van criminaliteit te worden, is in 2023 voor het eerst gesteld in de Lemon vragenlijst. Inwoners van Stokhasselt zijn vergeleken met andere wijken in Tilburg Noord en Tilburg gemiddeld het meest bang om slachtoffer te worden van criminaliteit.

Angst voor criminaliteit

Jaar	2023
Tilburg	6,7
Stokhasselt	5,6
Heikan	6,4
Quirijnstok	7,1

14 <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/07/meer-jongeren-voor-het-eerst-verdacht-van-misdrijf-in-2022#:~:text=In%202022%20werden%20ruim%2017,misdrijf%20noemen%20we%20first%20offenders> (laatst geraadpleegd 27 maart 2024)

15 <https://www.nji.nl/nieuws/meer-jongeren-verdacht-van-winkeldiefstal#:~:text=Elfduizend%20jongeren%20tussen%2012%20en,een%20analyse%20van%20het%20CBS> (laatst geraadpleegd 27 maart 2024)

16 <https://www.lemontilburg.nl/> (laatst geraadpleegd 13 februari 2024. Cijfers over 2023 onder embargo verkregen op 4 maart 2024)

17 1 is zeer onveilig, 10 zeer veilig

18 1 is veel overlast, 10 is geen overlast

Tot besluit

ForwArt streeft naar talentontwikkeling, mogelijkheden en perspectieven bieden voor jeugd en het vergroten van vertrouwen tussen jongeren en publieke organisaties. Dit vanuit de overtuiging dat dit een positieve invloed heeft op het voorkomen van betrokkenheid bij of afglijden in criminaliteit. Of dit daadwerkelijk zo is, kan niet worden aangetoond. Wél heeft ForwArt bijgedragen aan een aantal beschermende factoren die jeugdcriminaliteit helpen voorkomen. De belangrijkste daarvan is de verbondenheid met anderen in de samenleving. Een van de culturele partners heeft openheid en gevoeligheid gehouden voor het betrekken van jongeren bij wie (de verleiding van) criminaliteit in hun leven aanwezig is. Daarin zijn positieve ervaringen opgedaan. In hun pogingen om onderdeel te worden van preventieve programma's, ontmoetten zij dichte deuren betrokken instanties. Een andere culturele partner heeft op verschillende manieren verkend hoe criminaliteit of geweld, onderwerp kan zijn van een artistiek project. Dit heeft een aantal waardevolle gesprekken opgeleverd, maar heeft uiteindelijk niet geleid tot een productie.

Er is gedurende de looptijd van ForwArt steeds minder expliciete aandacht geweest voor de manier waarop het project of de doorwerking daarvan van invloed zou kunnen zijn op criminaliteitspreventie. Over de manier waarop ForwArt iets heeft betekend in het hele vraagstuk rondom ondermijning en criminaliteitspreventie, zijn meerdere ForwArt partners, maar ook jongeren zelf niet positief:

'Weinig, het was wel wat we wilden, preventief. Dat is een hele andere doelgroep, die zit hier niet in. Daar kan ik niet iets over zeggen. [...] Maar onze doelgroep, dat zit boven de doelgroep van ForwArt, die willen niet in contact met ons.'

'Ik kan me aan het begin herinneren, ForwArt wil ook iets met ondermijning doen. Wat hebben wij gedaan hebben met ondermijning? Ik heb niets gezien.'

De ontwikkeling van het aantal misdrijven in Tilburg Noord laat een positief beeld zien voor Stokhasselt. In Heikant stijgt juist het aantal misdrijven de afgelopen jaren. De ervaren veiligheid in Tilburg Noord ligt lager dan in Tilburg. Ook ervaren inwoners van Tilburg Noord meer overlast van criminaliteit dan inwoners van Tilburg als geheel. De veiligheidsbeleving laat in Tilburg tussen 2021 en 2023 een negatieve ontwikkeling zien. Dat geldt ook voor grote delen van Tilburg Noord. Deze cijfers zijn echter niet te relateren aan wat ForwArt heeft teweeggebracht.

Referenties

Boer, H. de, H. Ferweda en J. Kuppens [2022]. Do or don't, WODC/ Bureau Beke.

Huijgen, A. en I. Bongers [2022]. Hoe ForwArt werkt aan transitie in Tilburg Noord. Tranzo, Tilburg University.
Kooijmans, M. [2016]. Talent van de straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven.
Amsterdam: Van Genneep.

Peeters, P. H. [2021]. 'Ondermijning is een sociaal vraagstuk', Interview Pieter Tops, 8 december 2021, socialevraagstukken.nl.

Rigo [2024]. Leefbaarheid in Tilburg. Resultaten enquête Lemon meting 2023. Amsterdam: RIGO Research en Advies. [Onder embargo, te verschijnen medio april 2024]

Rigo [2022]. Leefbaarheid in Tilburg. Resultaten enquête Lemon meting 2021. Amsterdam: RIGO Research en Advies.

Rigo [2019]. Leefbaarheid in Tilburg. Resultaten enquête Lemon meting 2019. Amsterdam: RIGO Research en Advies.

Sieckelinck, S. [2017]. Talent van de straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven. Books. Journal of Social Intervention: Theory and Practice, 2017, Volume 26, Issue 2, pp. 64-69 [boekbespreking Talent van de straat - Maïke Kooijmans].

UIA-projectaanvraag ForwArt 2019

Wijktoets 2020. Gemeente Tilburg.

Websites

<https://www.ncj.nl/inspiratie/jeugdcriminaliteit-beter-voorkomen-dan-genezen-2/> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://www.ncj.nl/inspiratie/verbondenheid-om-criminaliteit-te-voorkomen/> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://tilburg.inciijfers.nl/dashboard/buurt--en-wijkdata-9> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

[https://wegwijzerjeugdveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit/beschermende-factoren-en-
risicofactoren](https://wegwijzerjeugdveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit/beschermende-factoren-en-risicofactoren) [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://www.lemontilburg.nl/> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

[https://www.researchgate.net/publication/317636092_Talent_van_de_straat_Hoe_je_jongeren_kunt_
verleiden_uit_de_criminaliteit_te_blijven](https://www.researchgate.net/publication/317636092_Talent_van_de_straat_Hoe_je_jongeren_kunt_verleiden_uit_de_criminaliteit_te_blijven) [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://www.tilburg.nl/actueel/nieuws/item/resultaten-wijktoets-2020/> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://www.socialevraagstukken.nl/interview/pieter-tops-ondermijning-is-een-sociaal-vraagstuk/> [laatst geraadpleegd 13 februari 2024]

<https://ccv-secondant.nl/platform/article/geen-pottenkijkers-wij-regelen-het-zelf-wel> [laatst geraadpleegd 27 maart 2024]

<https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Zeeland-West-Brabant/Regels-en-procedures/Paginas/wijkrechtspraak-zeeland-west-brabant.aspx> [laatst geraadpleegd 27 maart 2024]

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/07/meer-jongeren-voor-het-eerst-verdacht-van-misdrijf-in-2022#:~:text=In%202022%20werden%20ruim%2017,misdrijf%20noemen%20we%20first%20offenders> [laatst geraadpleegd 27 maart 2024]

<https://www.nji.nl/nieuws/meer-jongeren-verdacht-van-winkeldiefstal#:~:text=Elfduizend%20jongeren%20tussen%2012%20en,een%20analyse%20van%20het%20CBS> [laatst geraadpleegd 27 maart 2024]

<https://www.forwart.nu/kennisbank/> [laatst geraadpleegd 27 maart 2024]

<https://zichtopwijken.nl/dashboard/NL00/25> [laatst geraadpleegd 5 april 2024]

Bijlage 1

Jeugdcriminaliteit: Beschermden en risicofactoren¹⁹

Beschermden factoren die de kans op rekrutering verkleinen:

1. Kunnen reflecteren
2. Moreel inzicht hebben
3. Het criminele leven te stressvol vinden
4. Een betekenisvolle, steunende derde hebben
5. Erkenning krijgen voor talenten en succeservaringen
6. Een verandering van omgeving
7. Een nieuwe identiteit ontwikkelen
8. Ambities hebben
9. Het financiële gewin valt tegen
10. Geen schulden hebben
11. Een baan hebben
12. Positieve levensloopgebeurtenissen zoals vinden van een partner, werk, ouderschap.

Risicofactoren die de kans op rekrutering vergroten:

1. Drugsgebruik
2. Laag opgeleid zijn
3. Geen dagbesteding hebben [schoolverlater, geen baan]
4. Financieel kwetsbaar zijn
5. Antisociale persoonlijkheidskenmerken hebben
6. Een gevoel van desillusie hebben
7. Een werkomgeving hebben waarin sociale banden met personen in de georganiseerde criminaliteit ontstaan
8. Bij een [criminele] jeugdgroep [willen] horen
9. Het idee dat georganiseerde criminele groepen een aantrekkelijke levensstijl leiden, makkelijk en snel geld verdienen
10. In de sociale omgeving zijn georganiseerde criminele groepen actief
11. Tijdens de jeugd of adolescentie zijn geweldsdelicten gepleegd.

Risicofactoren die niet of lastig beïnvloedbaar zijn:

1. Familiebanden hebben binnen de georganiseerde criminaliteit
2. Vrienden en kennissen hebben binnen de georganiseerde criminaliteit
3. Een criminele achtergrond hebben
4. Criminele vaardigheden hebben
5. Een specifieke expertise of beroep hebben.

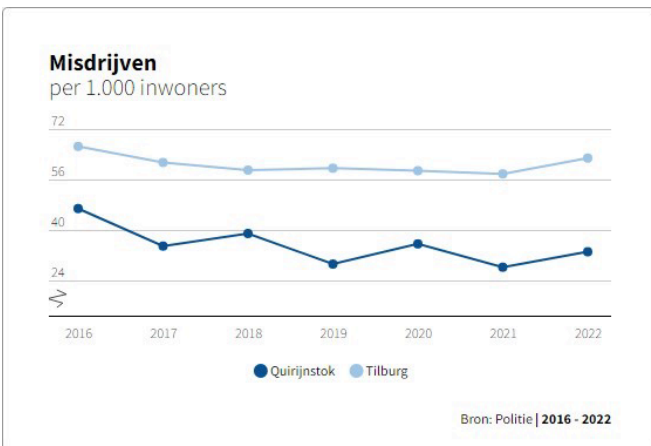
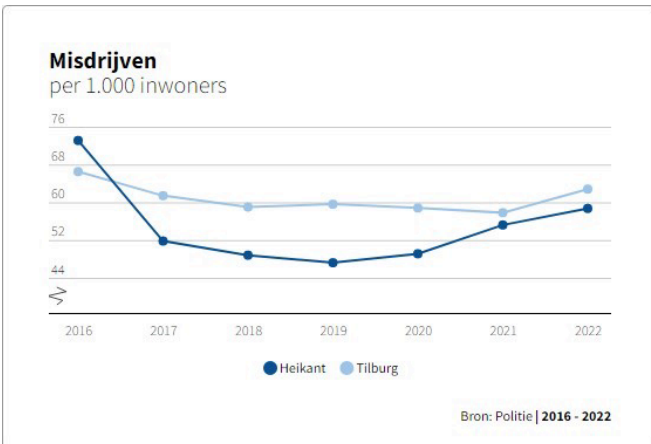
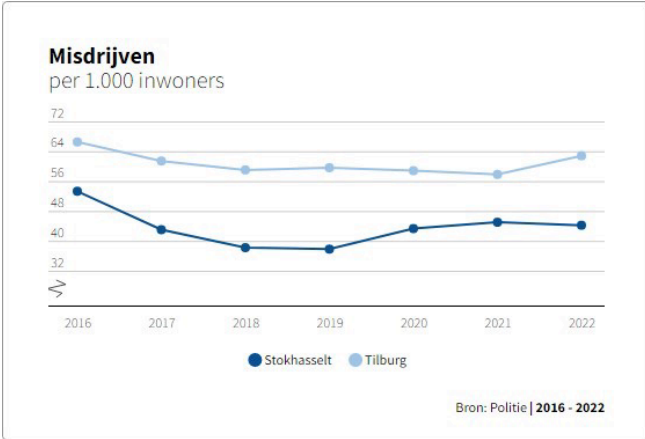
19

<https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit/beschermden-factoren-en-risicofactoren>, geraadpleegd 13 februari 2024.

Bijlage 2

Aantal misdrijven per 1.000 inwoners

De cijfers betreffen het geheel van strafbare feiten waarvan aangifte is gedaan bij de politie.

<https://tilburg.incijfers.nl/dashboard/buurt--en-wijkdata-9> (laatst geraadpleegd 13 februari 2024)